

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden egyszeri közlés után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő hirdetményeket árkedvezményben részesít a kiadóhivatal.

A „Nyílt tér“-ben közlendő cikkekért soronként 10 kr fizetendő.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

ifj. Dobay János szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségben, az előfizetések, hirdetmények, nyíltéri cikkek stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ ezimű politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A kvóta.

Hetek óta napirenden van ez ügy. Apróbb értesítést az ügy állásáról mi is többször közöltünk, de tüzetesebben nem foglalkoztunk még vele. Tegyük most azt. Megérdemli, elég fontos a kérdés.

Magyarországnak Ausztriával vannak közös ügyei. Ilyenek a hadsereg és a külügy. Ezeknek költségei az adóképeség arányában közösen fedezendő. Hogy a költségekből mennyit fizessen Ausztria s mennyit Magyarország, azt fejezi ki a kvóta (quota). Az eddigi megállapodások szerint minden 100 frtból 70-et fizetett Ausztria és 30-at Magyarország. Ilyen volt az arány, ez volt a kvóta.

A két állam minden tizedik évben új

szerződést köt, s mi egymásnak alkalmat adunk, hogy ha valamely tétele a szerződésnek sérelmes vagy jogtalan, az kijavíttassék.

Most a következő tíz évre megállapítandó szerződéssel vesződtek a két állam országgyűlései által kiküldött kvótaküldöttségek.

Az alkotmányos korszak beállta után kétszer volt ilyen szerződéskötés, de az első kiegyezés alkalmával a határőrvidék katonai kormányzat alatt lévén, annak jövedelmei a katonai kincstárba folytak s így a kvóta kiszámításánál nem tudták a határőrvidék jövedelmét tekintetbe venni, s azért Ausztria kárpótlására előre 2%-ot Magyarország terhére írtak a határőr-vidékért s a többi képezte a kvóta alapját.

A második kiegyezésnél a határőrvidék ügye nem érintett. A határőrvidéknél fennállott viszonyok megszűnván, a magyar kvótaküldöttség ez alkalommal kívánta, hogy a határőrvidékre eső 2% praecipuum eltöröltetvén, a hányad (quota) egy összegben állapíttassék meg. S ez összeget 31.4%-ban számította ki.

A megdönthetetlen számok és az elvitázhatalan jog alapján készített eme dolgozata a magyar küldöttségnek közöltetvén az osztrákokkal, azok válaszul oly megdöbbentő munkát közöltek, mely már kezdetben kétségesre tette, hogy vajjon a szerződés létre jöhet-e. Nevezetesen kiszámították, hogy Magyarország a közös költségeket fedezze az eddigi 30% helyett 34%-kal s azonkívül a határőrvidékre eső 2% praecipuum is maradjon érvényben.

Hogy az osztrákok ilyen eredményre jutottak, annak következő magyarázata

van. Már a megelőző kiegyezések alkalmával mind a magyar, mind az osztrák küldöttségek részéről elfogadtatott elvül, hogy azon adónemek, amelyek csak az egyik félnél hozhatnak be az arány megállapításánál, az adóképeség kiszámításánál tekintetbe nem vehetők. Hiszen az abszurdum is lenne, mert akkor kétszeres lenne a teher, egyik az adó, másik a kvóta emelkedése.

Ámde az osztrákok, ha érdekeik kívánják, hamar felednek.

A magyar küldöttség, látva, hogy az osztrák szűkkeblűség mily nagy differenciát teremtett, indítványozta, hogy egyelőre a dolgok tisztázása végett szóbelileg folytassák a tanácskozásokat. Itt sokféle terv merült fel; különösen az osztrákok kifoghatatlanok voltak az érdekeiket mindig szem előtt tartó indítványokban. Nevezetesen javasolták, hogy ha a határőrvidékre eső praecipuum eltöröltetik, akkor a kvóta alapja egyszerűen mindenkorra állapíttassék meg úgy, hogy az vita tárgyát többé ne képezze. Természetesen ezt a magyar küldöttség elfogadhatatlannak nyilvánította, mert a fejlődő államéletben a viszonyok, valamint a nemzetgazdasági tényezők oly változók, hogy ilyesmi meghatározhatása szinte a képtelenségek közé tartozik.

Indítványozta továbbá az osztrák küldöttség, hogy jelentessék ki a magyar küldöttség által kijelölt 31.4% minimális kvótának, mely tehát alább jövőben egyszer sem szállítható. Természetesen ezt is visszatetszéssel és a leghatározottabban utasította vissza a mi küldöttségünk.

Volt még az osztrákoknak egy javaslata, t. i. ez: beleegyeznek a praecipuum

elejtésébe, csak hogy az egységes kvóta 32.5%-ban állapíttassék meg. Ez megint oly abszurd kívánság, melyet a megdönthetetlen bizonyítékok és adatok birtokában levő magyar küldöttség el nem fogadhatott. Hiszen a praecipuum nélkül a reánk eső kvóta 29.75%, s hogy a magyar küldöttség mégis 31.4%-ban hajlandó volt az egységes kvótát elfogadni, azt nem közgazdasági, hanem politikai okokból tette.

Legnagyobb baj az, hogy szerencsétlenül volt szövegezve az 1872. évi IV. t.-cz., mely a határőrvidékért elvállalt 2% kvótát állandó és nem tíz évenként változás alá eső teherképen róttá Magyarországra.

A sok huzavona eredménye végre is az lett, hogy a következő tíz évre nem változik a statusquo, azaz a 2% praecipuum fentartatik s a maradvékra nézve közös megállapodás, hogy Magyarország elvállal 30%-ot, Ausztria 70%-ot. Így Magyarország összkvótája (29.4+2%) 31.4% s Ausztriáé 68.6%-ot tesz.

A magyar küldöttség elejtette a praecipuum kérdését, mert meggyőződött, hogy az osztrák küldöttség valamely alakban olyan compensatit kíván, mely később Magyarország pénzügyi megterhelését vonná maga után. A praecipuum fennmaradása különben a következő tíz év alatt nolle-vellet meg kell, hogy szűnjék, mert a határőrvidék jövedelmét külön elszámolni nem lehet.

M. Székely János.

A „Székelyföld“ tárczája.

Emlékeimből.

VI.

Egy színésznő.

Sok év telt el azóta, de valahányszor eszembe jut a szegény Laura szivreható története, mindig egy őszinte sohajjal adózom emlékeimnek.

Még egészen kis diák voltam N... ben, midőn Laurát a színpadon először megláttam. Egy vándor színtársulat tagja volt.

Sehol a világon úgy nem tudják méltányolni a művészi érdemeket, mint azon kis városokban, hol nagyobb iskolák vannak. Az a közvélemény, melyet a tanuló ifjúság alkot, tud felemelni és lesújtani, s akaratának mindig imposans módon ad kifejezést. Olyan tapsvihart, vagy olyan mackazenét, mely a színészt dicsőséggel tölti el vagy porig alázza, csak a diákság adhat.

Laura bálványa volt az egész ifjúságnak. Ha ő megszólalt csengő, édes hangján, minden szava visszhangra talált gyermek-szíveinkben; vele kacagtunk, vele sirtunk. Gyakran percenként nem tudott szóhoz jutni a tapsoktól és virágcsokroktól. Ebben az időben a város minden kertje csak neki termelte virágait; száz pásztor sem tudta volna megvédelmezni a fellelkesült diákok tolvajkezzeitől. Minden utat megengedhetőnek találtunk, ha

arról volt szó, hogy bálványunknak örömet szerezhesünk.

Laura ebben az időben 18 éves lehetett s jöllehet alig 2 éve lépett a színészi pályára, úgy kártársai, mint a nagy közönség meg-egyezett abban a véleményben, hogy egykor nagy művésznő lesz belőle.

S a mennyire becsülték mindenütt, a hol csak megfordult, fényes tehetségeit, ép anynyira tisztelték és szerették szépsége, jósága és erényéért.

Laura azon kevesek közé tartozott, kiket nem a könnyű, szabad élet iránt való vágy, hanem a nemes ambíció vezérel a színi pályára. Ő nem akarta azon műveletlen, ledér, önhitt tömeget szaporítani, hanem azon kevesek sorában állt, kik megvetve a csábításokat, szegényül, de becsületesen, lassan, de biztosan haladnak előre a dicsőség útján.

Gyakran gondolkoztam a felett, hogy a társadalom miért oly elnéző-némely osztálya iránt női erény dolgában. Miért van az, hogy míg egy bukott nőt kizár kebeléből s megvetésével sújtja, addig egy színésznő vétkeit könnyen megbocsátja? Láttam nem egy alkalommal, hogy botrányos életű színésznőket tisztességes családok szívesen fogadtak, míg ugyanazon emberek egy más nőnek egy könnyelmű tett látszatát sem tudták megbocsátani.

Laurának nem voltak drága ékszerei, de azt az egyszerű kis fekete keresztet büsz-

kén viselhette. Ha kopottas, de tiszta ruhájában végig ment az utcán, mindenki kalapot emelt neki. Színésztársai mesészerű dolgokat beszéltek azon hódításokról, miket Laura azon városokban tett, hol eddig a társulattal megfordult. Túcatszámra kapott házassági ajánlatokat is, de ő mind visszautasította. Mindenütt a legelőbbkelő házakhoz kapott meghívásokat, de sohasem vette igénybe. Minden szabad idejét öreg, beteges anyja ápolására fordította.

A mint említettem, N... ben a diákság csinálta a közvéleményt, s jaj lett volna annak az embernek, ki Laura ellen egy szót mert volna szólani. Csak egy szavába került volna s az egész iskola csatasíkra szállt érte.

Laura beteges anyjával a V. utcában lakott s mi természetesebb, hogy mindig egy egész csoport diák ögyelgett lakása körül reggel, ebéd után s este, mikor a színházhoz szokott menni?

Gyakran láttam én is gyönyörű karcsu termetét magam mellett elsuhanni. Ilyenkor minden vér arcomba futott s éreztem, hogy elpirulok, mint egy kis leány. Be kell ismerem, hogy fülig szerelmes voltam e tündérbe. Ő valószínűleg észrevette ezt s mindig oly nyájasan, bátorítólággal nézett rám, s nem egyszer vettem olyasmit észre, mintha meg akart volna szólítani, de aztán ismét meg gondolta magát s tovább ment.

En olyan szerencsés helyzetben valék, hogy többször láthatam Laurát, mint többi tanulóársaim, és pedig következő módon: Az a diszes épület, melynek földszinti hátulsó osztályát Laurák birták, az öv. Korondiné tulajdona volt, kinek egyik fiával egy osztályban tanultunk s rendkívül jó barátságban éltünk. Ezen jó viszony gyakran elvezetett a Korondi Béláké házába, s mióta Laurák ott laktak, csaknem mindennap megfordultam náluk.

A vén Korondiné, egy büszke, arisztokratikus asszony, szívesen látta, hogy Bélája velem barátkozik, s szeretett is engem, már a mennyire egy ily rideg, büszke nő idegen embert szeretni képes. Így tehát én naponként megjelenhettem a Korondi-háznál s úgy szólva szemeim előtt folyt le azon dráma, melyet itt elbeszéltek.

Korondinének volt egy másik fia is, Gyula, ki abban az időben került haza a budapesti egyetemről s előkelő nevével, gazdagságával s szeretetre méltó modorával rövid idő alatt a legünnepeltebb alakja lett a n... i társadalomnak.

Korondi Gyula jellemét a nők alakították olyanná, a milyen volt. Ő benne is bővön megvoltak azon hibák, mik a nők által el-kényeztetett szép férfiakban oly bővön fel-alálhatók: egy nagy adag elbizakodottság s még több könnyelműség, melyek folytonosan újabb meg újabb kalandokba hajtották,

(Vége.)

1945-1946

A «Kreuzzeitung» jelentése szerint a Balkán-államokban levő orosz diplomáciai ügy-

Igy például ennek köszönhető az is, hogy 10–16 kisebb-nagyobb szeszgyár működik folytonosan városunkban. Olesó és bőséges tüzelőfa-anyag nélkül ezt még csak képzelni

sem lehetne itt, a hova t. i. a gyártás másik anyagát, a kukoriczát, távol vidékekről kell hoztatni.

És e tekintetben akkora jelentőséget kell tulajdonítanunk a rendelkezésre fölösleges faanyagának, hogy legkevésbé sem szabad kételkednünk, miszerint ha eljön a szeszmonopolium ideje és eljön az idő, a midőn meg kell állapítani az országban felállítandó állandó szeszgyárak és finomítók helyét, városunk és vidéke okvetlenül számításba kell, hogy jöjjön, mivel igaz ugyan, hogy az ilyen sok tüzelő-anyagot és gabonát igénylő gyárak első helyen ott lesznek leginkább helyeiken, hol ugy a tüzelő-anyag, mint a szeszszé főzendő gabonanemek bőségesen kéznél vannak; ezután azonban nyomban azon vidékeknek kell következniök, a hol a kettő közül legalább a nehezebben szállítható tüzelő-anyag bőségesen találhatik.

A gabonát ugyanis könnyebb és jutányosabb leendő messzebből is a gyárhoz szállítani, mint a terjedelméhez képest kevésbé értékes tüzelő-anyagokat.

Ezen iparágakon kívül a bőr- és husipar s a kalaposság, továbbá a durvább minőségű gyapju- és kenderszövés, fonás s a gőzön kívül vízi hajtóerővel is boldogulni tudó malom-ipar bir különösebb jelentőséggel vidékünkön. Ezeknek érdekei, ugyszintén az előbb említett feldolgozó faiparé s szoros összefüggésben állnak e város és vidékének kereskedelmi érdekével.

Mindezen iparágak, de legfőképen azonban az annyira fontos és nevezetes faipar csak úgy fog felvirágozni, ha kelet felé minél szabadabb kivitel nyitattik számára; továbbá ha vasuti összeköttetésbe hozatik e város és vidéke egyfelől a nyugattal is, de legfőképen azonban a keleti piacokkal; és ha alkalmas tarifa-politika alkalmaztatik e téren vele szemben. Mulhatlanul szükséges és az ország érdekével sem fog az ellenkezhetni, ha az itt felhalmozódott fa-anyag és hajtóerő s iparos hajlam felhasználása érdekében egyfelől lehető csekélyre fog szabni a feldolgozásra szükséges nyers anyagoknak (gabona, nyers bőr, cserző-anyag, gyapju stb.) ide szállításakor a vasuti díj, másfelől pedig lehető magasan az itt előállítható iparcikkeknek szállítási díja is az jideszállításkor. E nélkül ugyanis egyfelől a nyers anyagok beszerzési költsége, másfelől az ide özőnlő iparcikknek versenye megölné csirájában még a jelenlegi szerény fejlettségű iparágakat is. S viszont a kész iparcikkeknek innen való jutányos szállítása s mulhatatlan kellék lenne arra nézve, hogy hazánk eme legkeletibb szögletében betölthesse városunk és vidéke a reá váró közgazdasági őrtállást a keleten.

A mi pedig köz művelődési érdekeinket illeti: e tekintetben határozottan a mondók vagyunk, hogy Brassóban u. n. »közép kereskedelmi iskolá«-t, Seps-Szentgyörgyön u. n. teljes »gymnasium«-ot s nálunk u. n. teljes »közép ipariskolá«-t állítson az állam akár saját költségén, akár pedig az illető városok, felekezetek és testületek segédelmével.

Ez lenne méltó és a viszonyokhoz mérten leghelyesebb felosztása az államtól várt köz művelődési intézményeknek az Oltvölgy középmedenczéjében.

Az nem járja ugyanis, hogy ha a szegény háromszéki földbirtokos »érett ember«-t akar nevelni a fiából, a ki t. i. élvezhesse az ezen szerény műveltségi fokkal egybekötött polgári és katonai előnyöket, azért okvetlenül ki kell, hogy küldje a fiát a megye határáról. És az sem járja, hogy Brassóban a szász és román gymnasiumok mellett nemcsak kir. kath. gymnasium, főreál és közép kereskedelmi iskola, de még közép-ipariskola is legyen, holott az ezen intézetben tanítani szándékolta faiparhoz szükséges faanyagot is Háromszékmegyéből s jelesen épen városunk vidékéről, az u. n. Felvidékről kell vinni oda, annyiival inkább pedig a faiparhoz kiválóbb hajlammal és tehetséggel bíró tanulókat.

*

Ezen sajátos közgazdasági és köz művelődési körülményeket okvetlenül gondos

tanulmány tárgyává kell, hogy tegyék mindazok, kik képviselőkre aspirálnak nálunk. És elvárjuk, hogy határozottan nyilatkozzanak is ez ügyben követni szándékolta eljárásairól s azon jelszavakról. a melyeket ezek érdekében a képviselőház és kormány figyelmébe szándékoznak ajánlani.

N. Gy.

Különtélek.

— Székely leányok. Tegnapelőtt jelentés érkezett a kézdívársárhelyi rendőrséghez, hogy egy néhány szekér székely leány van utban Románia felé. A rendőrség azonnal távított az ojtói vesztegintézet igazgatóságához, figyeljen a szállítmányra, minthogy köztudomású dolog, hogy a kivándorló székely leányok nagy része utlevél nélkül, kerülő utakon szokott a határon átszökni. A határnál kiállított öröknek sikerült is nem kevesebb mint 31 leányt letartóztatni, kik közül 22 rendes utlevéllel volt ellátva, 9 pedig utlevél nélkül találtatott. A leányok mind Csikmegyéből valók. A vesztegintézet az utlevéllel ellátott 22-öt átbocsátotta a határon, 9-et pedig, név szerint kászonujfalvi Bartha Rózát, Csoboth Marit, Pál Rózát, Pusztuyi Évát, László Ágneszt, György Kátát, László Terézt, Kovács Terézt és kászonjakabfalvi István Terézt visszakísértette K. Vásárhelyre, honnan még aznap Csikmegyébe küldettek vissza. A leányok többnyire 18—20 évesek s az alsóbb néposztályból valók.

— Nagyon megpróbálták a székely nyelveket azok a plakátok, mikkel Chulam Hussein Chan, a persa sah udvari büvése, szerdai és csütörtöki előadásait hirdeté Kézdi-Vásárhelyt. Meg is történt mindkét előadás és pedig elég szép közönség előtt. Szédett tojást onnan, a hol nem volt, megcsapolta az emberek orrát, fülét s ontotta belőle a pénzt, borra változtatta a vizet, madarakat varázsolt elő, pénzt tánczoltatott stb., és cselekedte mindezt ügyesen, szeretetre méltóan. A közönség jól megfizette a sok ördögösséget s Chulam Hussein Chan ur egy jó zseb pénzzel indult vissza Persiába.

— K. Szentlélekről írják lapunknak, hogy ott a „Perkö“ nevezetű kopacz hegyoldal befűsítése kezdetét vette. A szászregeni állami faültetvényekből több ezer fenyő-alany küldetett s naponkint 40 ember dolgozik elültetésükön. Vajha a többi székely községek követnék e dicséretes példát! Mily szép és hasznos volna, ha a keleti és nyugoti befűgő kopár, kietlen hegyoldalokat, mint egykor, ismét zöldelő fenyő-erdők borítanák! Mi reméljük, hogy buzgó erdőfelügyelőnk a megkezdett üdvös munkát a többi községek-nél hasonló erélylyel fogja végrehajtani.

— Csikmegye közigazgatási bizottsága a brassó—tölgyesi hadászati út 120—121. km. szakaszán levő Olthid újraépítését 1991 frt 70 kr erejéig, valamint ugyanezen út 86—87 km. szakaszán levő Olthid helyreállítását 638 frt 48 kr erejéig engedélyezte. A munkálatok foganatosításának biztosítása céljából a csikmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében május 9-én d. e. 11 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

— Kivándorlások statisztikája. A Courrier du Soir az Egyesült-Államokba kivándorlókról a következő érdekes statisztikát közli: 1886. július 1-től 1887. február 28-ig 221 ezer 049 ember vándorolt ki Európából, míg a megelőző évnek ugyanabban az idejében a kivándorlók száma 156,942 volt. A kivándorlók közt volt: 51,405 német, 39,339 angol, 25,119 iországi, 8154 skót, 23,405 orosz, 22,351 ausztria-magyarországi, 19,678 svéd és norvég, 17,914 olasz, 2107 svájci, 9815 különböző nemzetiségű és 3073 francia.

— A Rákóczi-haroz magyar vezényszavai. Rendkívül érdekes kézirat van a sopronmegyei levéltárban, mely magában foglalja mindazon magyar vezényszavakat, melyeket II. Rákóczi Ferencz fejedelem hadseregében használtak. A vezényszavak, mint a Dunánál írja, a következők: Fel a fegyvert, készülyj a tüzádázhoz, pofádhoz a fegyvert,

adgy tüzet, vedd el a pofádtól a fegyvert, tisztosd ki a serpenyőjét, fordulj fel, hátra enged logni a fegyvert, vedd ki a töltést a lódingból, harabd el a töltést, porozd fel a fegyvert, zárd be a serpenyőjét, fel a fegyvert, készülj fel balra az puska töltéshez, ereszd a csőbe a töltést, huzd ki két vonással a vesszőt, igazosd a mellyeden, rövidcsd a mellyeden, ved a puskát kézben, fojcsd meg kétszeri ütessel, huzd ki kivonással a vesszőt, igazosd a mellyeden, rövidcsd a mellyeden, tedd helyre a vesszőt, fel a fegyvert, bal hónod alá a fegyvert, lábadoz a fegyvert, hajulj le a fegyverrel, fel a fegyverrel, hajulj, le a fegyvert, fel a fegyverrel, fel a fegyvert, karodra a fegyvert, fel jobbra négyszer, fel balra négyszer, egész jobbra, fordulj helyre egész balra, stb.

— A párisi rendőrség az utolsó években tudvalevőleg nem igen volt szerencsés a gonosztevők üldözésében, a miért a francia sajtó gyakran élesen kelt ki ellene. A „Gaulois“ most igen sikerült módon gunyolja ki a párisi rendőrséget és egyik rovatában, mely különben színházi híreknek van szánva, »Uj dráma« czim alatt a következő kedélyes tréfát közli: Taylor ur, a rendőrség főnöke, tegnap délután beállított Bessac urhoz, a Chateau-d'Eau-Theatre igazgatójához. Bemutatva magát, a következőket mondta: »Igazgató ur, hivatalosteleendőim mellett sok szabad időm maradván, ezt arra használtam, hogy egy egy drámát irtam, mely kétségkívül kasszadarabja lesz az ön színházának.« — »No ez igen jeles dolog!« — válaszolt az igazgató udvariasan. »Természetesen olyan tárgyat választottam, melyet én már hivatalos állásomnál fogva is sokkal jobban ismerek, mint bárki más.« — »Azt nagyon helyesen tette!« — felelt az igazgató. »Dramám czime: »Egy büntett története« — folytatta Taylor ur. — »Kitűnő czim!« — »Feleslegesnek tartom, hogy felolvassam önnek a darabot és azt hiszem, arra, hogy ön készséggel elfogadja, elég lesz, ha elmondom az egyes tableaukat.« — »Mily időben játszik darabja?« — kérdezte Bessac ur. — »A jelenkorban!« — válaszolt a szerző. — »Annál jobb, így legalább a kosztümök nem nem kerülnek sokba!« — »Figyeje el, pompás és egészséges naturalizmussal irt darab. De hallgasson csak meg!« És Taylor ur elővettes kézirátát és olvasni kezdett: »Első felvonás: A büntett elkövetése. Második felvonás: A rendőrség keresi a gyilkost. Harmadik felvonás: A gyilkost nem fogják el. Negyedik felvonás: A rendőrség még mindig nyomoz. Ötödik felvonás: A gyilkos végkép eltűnik.« — Ezzel Taylor megint összehajtottá kézirátát és diadalmas mosolylyal kérdezte: »No ugy-e, ez a tárgy az életből van meritve?« — — —

Közigazdaság.

Valami a tagosításról.

(Folytatás.)

A váltógazda rendszeren ősszel vagy télen hordatja ki trágyáját; tavasszal a trágyát alászántják s bevetik a földet oly maggal, melyet kapálni kell. A kapálás ugy felporhanyítja a földet, ugy kiirtja a gyomot, mint akár az ugarművelés.

A kapálás után a következő évben rendszeren tavaszi gabonát vetnek közé lóherrel, ha lehet, árpával, mert az hamar érik s így korán betakarítható.

A következő évben megmarad a lóher, miből pompás lóherét, szénát lehet csinálni, melynek betakarítása után azonnal felszántja s beveti buzával.

A jövő — már 4-ik — évben kap egy gazdag buzatermést, melynek újból megtrágyázása még ez évben szükségessé válik s a következő évben újból elől lehet kezdeni a kapásokon a természetést.

Mint e rövidke példából is látható, egy váltógazdaságot egyszerre előállítani nem lehet; arra több év kell, míg abban minden rendbe s természetbe jöhet.

Addig tehát, míg a meghatározott vetésforgás egészen beállana, bizonyos rendet kell csinálni a természetésben, mire nézve

álljon itt a következő három főfigyelmet érdemlő szempont, u. m.:

1. A trágyázás alá később kerülő szakszok addig is, míg megtrágyáztatnának, folyvást teremjenek ugyan, de oly kimélettel, hogy ki ne merüljenek; azért ezen szakszokban inkább csak takarmánynövények természetesenek, melyek télire mindig felszántassanak.

2. Mindjárt az első évben tetemes takarmány-termesztéshez kell fogni, hogy mentől előbb trágyánk legyen, ha az eleinte a szemtermés rovására esnek is. A trágyát megint oda kell felhasználni, a hol abból több takarmány lesz.

3. Ha a vetésforgás 8—10, vagy még több szakaszú, illetve több éves, ugy a trágyázást nemcsak egy, hanem több szakaszon kell megkezdeni, pl. az elsőn meg az ötödiken.

Legtöbb gondot ad a legelső évi trágyaszükséglet kiállítása, annak pedig a lehető legnagyobb mértékben kell megtörténnie, különben a gazdaság hosszasan fog sántikálni. De itt is ugy van, mint sok más dologban a világon; a hol a baj, ott közel az orvosság is. Mert a tagosítás nem szokott oly hirtelen megtörténni; egy pár év beletelik, míg keresztülvitetik. Azalatt a trágyát gondosan kell gyűjteni, hogy a kezdet nehézségén könnyítve legyen.

Ha a bevezető ideiglenes vetésrendet a gazda megfontolta, következik a gazdaság valóságos megindítása, a mihez, mint minden kezdethez, nagyon sok gyakorlati ügyesség kívántatik, de nem több, mint a mennyi akármely ügyes falusi gazdában megvan, ha rászánja magát.

Az eddig mondottak megvilágítására vegyünk fel például egy egészen újból alakuló váltógazdaságot s kísérfűk figyelemmel évről évre, míg a vetésforgás egészen beáll. E példát nem azért állítom fel, mintha szorosan követendő volna, hanem hogy rajta a vetésforgás bevezetését tanulmányozni lehessen.

Egy gazdának birtokába jut egy 10 hold területű hely egy tagban; földje középtömött-ségű, rét nincs benne. A tag kihasítása és birtokba vétele történik — tegyük föl — 1887-ben aratás után; tehát birtokba-vételekor egészen tarlós.

A gazda elhatározza, új birtokából a lehető legnagyobb hasznót húzni, s mint illik, jó móddal hozzá lát; azért új birtokára családotól, épületestől ki fog költözni, hogy annál jobban dolga után láthasson.

Miután új gazdaságában épületeit felállította, belső telkét eladja és annak árával építési és felszerelési költségeit fedezendi.

Most egyelőre az első őszön csak annyi könnyűszerű épületet fog felállítani, a mennyi alá a következő tavaszon marhát és szer számait elhelyezheti.

A jövő második télen azonban istállóját, csürét egészen fel fogja építeni, hogy marhájának, takarmányának télre jó helye legyen. Legelső dolga azonban egy jó kut ásatása lesz, míg a lakóház legutoljára fog maradni.

Elhatározza, hogy birtokának felét takarmány-termesztésre fogja fordítani s első helyen felveszi a vetésforgásba a répát, mert jól tudja, hogy az ad télre legtöbb és legjobb takarmányt.

Korai zöld takarmány kedvéért felveszi a rozst, mert jól tudja, hogy az még a luczerna előtt kaszálható korán tavasszal s vele az első vágás luczernát meg lehet kimélni, abból szénát lehet csinálni. Különös szolgálatot fog tenni a zöld rozs új gazdasága első éveiben, midőn még sem luczernása, sem lóherése nincs, mert abból kerül elő az első zöld takarmányozás, míg egyebet vágni lehet.

(Folytatása következik.)

Elekes Tivadar.

Felelős szerkesztő:

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Ifj. Kovács Dániel.

Nyílt tér.*)

**Szines és fekete selyem
grenadinok méterenkint 95**
krtól 9 frt 15 krig (10 különböző mi-
nőségben) szállít egyes öltönyre val-
darabokban és végekben vámmentesen
a helyszínére **G. Henneberg** (cs. kir. ud-
vari szállító) selyemgyár-raktára **Zü-
richben**. Minták azonnal küldetnek. Le-
velek 10 kr szállítási díjba kerülnek.

**Fehér és creme francia se-
lyemi faillok, surah, satin**
merveilleux, damasz, ripsz, tafota
és atlaszt méterenkint 75 krtól 10 frt
65 krig szállít egyes ruhára való
darabokban és végekben vámmentesen
a helyszínére **G. Henneberg** (cs. kir.
udvari szállító) selyemgyár-raktára **Zü-
richben**. Minták azonnal küldetnek. Le-
velek 10 kr szállítási díjba kerülnek.

*) Ezen cikkért telelősséget nem vállal a szerk.

A köszvény és osz ellen ajánlott számos
hájszerek között még is csak a valódi
Horgony-Pain-Expeller a leghatásosabb
és legjobb. Ez nem titkos-szer, hanem egy
teljesen megbízható, orvosilag kipróbált
készítmény, mely minden betegnek teljes
megnyugással ajánlható. Hogy a Pain-Expeller
teljes bizalmat érdemel, legjobban kitűnik abból,
hogy sok beteg, a ki nagy garra feldicsért más
gyógyszereket próbált meg, megint csak a
rég jónak bizonyult Pain-Expellerhez
tért vissza. Epen az összehasonlítás által győződ-
tek meg arról, hogy úgy a csúszos fájdalek, tag-
szakgatások stb., mint a fő-, fog- és hátfájás,
oldalfájások stb. a Pain-Expellerrel eszközölt
bedörzsölések által leggyorsabban szüntethetők
meg. A 40 kros, 70 kros és 1.20 olosó ár a
szegényebbeknek is hozzáférhetővé teszi, míg
másrészt a számos siker a felől kezeskedik, hogy
a pénz nincs kidobva. A káros utánzatoktól
azonban óvakodni kell, s csak a „Horgony“-jelel
ellátott Pain-Expellert fogadjuk el mint
valódit. Központi-raktár: Gyógyszertár
az arany országhoz Prágában, Niklas-
platz 7. Kapható a legfőbb nyogy-
szertárban.)

*) Kaphatók: Kézdi-Vásárhelyt Szabó Albert-
nél, Kovásznán Gross C. gyógyszerárban. Póráktár:
Török Józsefnél Budapesten.

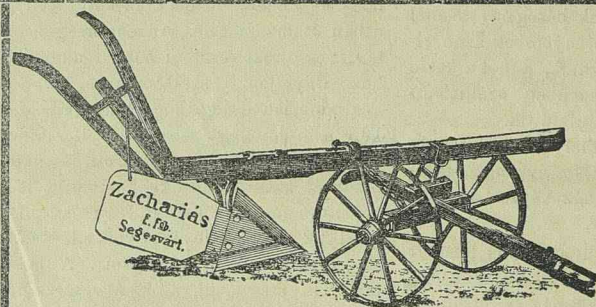
Hirdetmény.

Alólírt községi előljárásság által a leg-
terjedelmesebben közhírré tétetik, misze-
rint Magyarország-Brassó megye hétfa-
lusi járás **Csernátfalva** nagyközségben
1887-ben és minden következő év május
3-án és szeptember 20-án a Nagyméltó-
ságu földmivelés-, ipar- és kereskedelem-
ügyi magyar királyi Miniszterium által

engedélyezett országos marhavásár, ez-
zel kapcsolatosan pedig május 4-én és
szeptember 21-én országos kirakóvásár
fog tartatni; ugyancsak az is, mikép
minden hétfőn — az eddigi hetivásáro-
kkal egyidejűleg — heti marhavásárok is
tartatnak.

Csernátfalva, 1887. április hó 3-án.

A községi előljárásság.

jól berendezett

VAS-

kereskedése.

VÁLTÓ-EKE, szilárd, kiváló anyagból, legujabb
és legjobb szerkezetű, könnyen szántó, **előnyös**

árakban!! — Legujabb szerkezetű

GAZDASÁGI GÉPEK

és eszközök raktára

egy legjobb

hírű gyár-

ból.

Olosó,
pontos
szállítás.

ZACHARIÁS E. FR.
Segesvártt.

1887.
tavaszi
évad.

Rudvas,

abroncsvas, szekér-

és kocsitengely. Lánccok,

szántó-vasak, mindenféle ekevasak

és váltóeke-részek — külön fa nélküli —

minden hozzá való csavarokkal. Kapák és ásók, kö-

zönséges, továbbá aczélemezsből sajtolt styriai patent lapá-

tok. **Építési vasalások**; ajtó- és ablakhoz való vasalás, szoba-,

ajtózárak stb. Takarékos fűző-tűzhelyek s ezeknek alkatrészei és készletei.

Konyha-edény: öntött, zománcozott ércedény; továbbá kívül kéken

zománcozott ércedény, zománcozott vaslemez edény, kívül kék, többféle czi-

nezett gazdasági edények és bádóg-árak; husvágó-gép, kávéőrölő, kés-árak.

Szerszámok: asztalos-, lakatos- és kovácmestereknek valók. Kaszák, sty-

riai, finom, I^a, mint jó választékú áruimat, különös **olesó, előnyös**

árak mellett ajánlom.

10-10

TAVASZI és NYÁRI UJDONSÁG.

MENYASSZONYI, SÉTA- és HÁZIRUHÁK (toillettek)

a legujabb divat szerint készülnek

KOVÁSZNAI és KERESZTESY

női divat- és készöltöny-termében

BRASSÓ (főter).

Ugyanott újonnan megérkeztek dus választékban a legdivatosabb
bel- és külföldi gyapjú ruhakelmék szép mintákban, crepppek, cachmi-
rok, lyoni selymek, merveileuxok, faillek, bársonyok fekete és minden
szinben, női és férfi confections posztók, mosó satin és toilletk, zephirek,
oxfordok, Benedict Schroll-féle schiffon, schirting, iniet és sávolyok
(gradel), továbbá amerikai vásznak minden szélességben. Szalmakala-
pok, virágok, tollak, csipkék, szalagok, selyem- és irhakesztyűk, nap- és
esőernyők, csipke-, jutte- és tunis-függönyök, terítők, futó- és sofa-sző-
nyegek igen előnyös árakon kaphatók.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

KELETI VONAL.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1886. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1886. október hó 1-től.

Á l l o m á s o k		319. vegyes v.	307. személyv.	301. gyorsvon.	Á l l o m á s o k		319. vegyes v.	307. személyv.	301. gyorsvon.
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)				Kis-Kapus (vendéglő, elágazás Nagy-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	11.19	12.44	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.16	7.47			(érk. ind.)	11.31	12.49	
Botfalva	"	4.44	8.08		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.22	2.09	
Földvár	"	5.02	8.24		Nagy-Enyed	(érk. ind.)	1.51	2.19	
Mogyorós	"	5.24	8.39		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	2.18	2.39	
Apáca	"	5.43	8.51			(érk. ind.)	3.04	3.14	
Köpecz	"	6.05	9.07		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.14	3.22	
Agostonfalva	"	6.15	9.14			(érk. ind.)	3.51	3.53	
Alsó-Rákos	"	6.36	9.30		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	4.01	3.56	
Homoród	"	7.06	9.51			(érk. ind.)	5.56	5.30	
Kacsa	"	7.28	10.04			(érk. ind.)	6.31	6.31	6.03
Bene	"	7.53	10.24		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	10.00	11.00	9.13
Erked	"	8.18	10.39			(érk. ind.)	10.55	11.15	9.18
Héjasfalva	"	8.52	10.03		Budapest	(érk. ind.)	7.45	10.00	2.15
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	9.19	11.19						
Medgyes	(érk. ind.)	9.31	11.26						
		10.57	12.29						

Brassóból Bukarest felé a gyorsvonat indul reggel 5 óra 45 perczkor, a vegyes vonat délután 1 óra 55 perczkor

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt